

SOCIAL ENTERPRISE

ธุรกิจแนวใหม่ ได้กำไร ห่วงใยชุมชน (ตอนที่ 2)

ดร.ปภาภรณ์ ชูณหทัยราชัย และ มัทยา บุตรงาม
ส่วนกลยุทธ์และพัฒนาระบบการเงินภาคประชาชน

ในรอบเดือนที่ผ่านมา ส่วนกลยุทธ์และพัฒนาระบบการเงินภาคประชาชน สำนึกนโยบายพัฒนาระบบการเงินภาคประชาชน ได้กล่าวถึง Social Enterprise ซึ่งได้อธิบายในภาพรวมวิสาหกิจเพื่อสังคม ไปแล้ว สำหรับรอบเดือนนี้ขอพูดถึง

4. ตัวอย่างวิสาหกิจเพื่อสังคม

แนวทางการพัฒนาวิสาหกิจเพื่อสังคม เน้นการพัฒนาวิสาหกิจเพื่อสังคมที่ให้ประโยชน์ทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ในระดับชุมชน สร้างความเข้มแข็ง และสามารถแลกเปลี่ยนความรู้และการใช้ทรัพยากรร่วมกัน โดยเฉพาะในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ เช่น ส่งเสริมศูนย์อุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตร คลังสินค้า และการขนส่ง ใน จ.สระแก้ว เชื่อมโยงกับเขตเศรษฐกิจพิเศษ ของกัมพูชา ในเขตปอยเปต-โอเนียง นอกจากนี้ยังมีการสนับสนุนให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วม เช่น การจัดตั้งบริษัท ประชาธิปไตยสามัคคี จังหวัดภูเก็ต ที่นำสินค้าเกษตร (สับปะรดภูเก็ต) มาแปรรูป หรือวิสาหกิจเพื่อสังคมเชิงท่องเที่ยว เช่น โครงการพัฒนาชุมชน คลองเตยด้วยบริการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เป็นต้น สอดคล้องกับวิสาหกิจเพื่อสังคมในต่างประเทศที่ต้องการพัฒนาคุณภาพชีวิต และสังคมเป็นหลัก เช่น วิสาหกิจเพื่อสังคมในประเทศฟิลิปปินส์ (Rage to Riches : R2R) ที่ผลิตสินค้าแฟชั่นและเครื่องตกแต่งบ้านจากเสื้อผ้าเก่า โดยใช้วัตถุดิบธรรมชาติที่ไม่เป็นภัยต่อสิ่งแวดล้อม และส่งเสริมการนำของเก่ามาใช้ประโยชน์ อีกครั้ง (Recycle)

5. วิสาหกิจเพื่อสังคมสามารถขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากและเศรษฐกิจไทยอย่างไร

การส่งเสริมและกระตุ้นการลงทุนจากภาคเอกชนถือเป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจให้ดีขึ้น แต่การขับเคลื่อนเศรษฐกิจระดับประเทศนั้น ส่วนหนึ่งต้องอาศัยการขับเคลื่อนจากเศรษฐกิจฐานรากด้วย ซึ่งวิสาหกิจเพื่อสังคมก็ถือเป็นกลไกหนึ่ง ที่จะช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากได้ การที่รัฐมีนโยบายคืนเงินภาษีให้กับกิจการวิสาหกิจเพื่อสังคม ก็ถือเป็นการสร้างแรงจูงใจให้ภาคเอกชนอยากเข้ามาร่วมลงทุนในกิจการวิสาหกิจเพื่อสังคมมากขึ้น ซึ่งหลักของการดำเนินธุรกิจนี้เน้นการนำกำไรที่ได้ไปใช้เพื่อส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่น ส่งเสริมการจ้างงานและการสร้างรายได้ให้แก่ท้องถิ่นนั้น ๆ กล่าวได้ว่าวิสาหกิจเพื่อสังคมถือเป็นกลไกหนึ่งในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก ซึ่งจะนำไปสู่การขับเคลื่อนและพัฒนาเศรษฐกิจระดับประเทศ อีกทั้งการส่งเสริมให้ประชาชนมีอาชีพและสร้างรายได้ก็ถือเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน สอดคล้องกับนโยบายในการพัฒนาประเทศที่ต้องพัฒนาทั้งด้านเศรษฐกิจควบคู่ไปกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในประเทศ เช่นเดียวกับแนวทางการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคมในหลายประเทศ เช่น ประเทศญี่ปุ่นและประเทศอังกฤษที่ให้ความสำคัญกับธุรกิจเพื่อสังคม โดยจัดให้เป็น Third Sector (รองจากภาครัฐ และภาคธุรกิจ) และธุรกิจเพื่อสังคมของทั้งสองประเทศ มีแนวโน้มการจ้างงานที่เติบโตขึ้น กล่าวได้ว่ากิจการวิสาหกิจเพื่อสังคมเป็นอีกทางเลือกหนึ่งสำหรับผู้ที่ต้องการทำธุรกิจโดยไม่เพียงมุ่งหวังแค่ผลกำไร แต่ยังต้องการพัฒนาสังคมควบคู่กันไปด้วย วิสาหกิจเพื่อสังคมจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาสังคมและการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ

